

RAN-2107

First Year B.A. External Examination

March / April - 2019

Sanskrit-I (Principals)

(૧) રામાયણે – અયોધ્યાકાણ્ડ : સર્ગ (૭-૧૨) (૨) કુમારસંભવ્ય સર્ગ-૩

(૩) સંસ્કૃતમાં અનુવાદ (૪) સંસ્કૃતમાંથી અનુવાદ

સૂચના : / Instructions

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.

Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

First Year B.A. External

Name of the Subject :

Sanskrit-I (Principals)

Subject Code No.:

2 1 0 7

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેના વાક્યોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો.

૧૦

Q-1 (A) Translate the following in to Sanskrit.

10

- ૧) પુસ્તકો જ્ઞાનને વધારે છે.
- ૨) હિમાલયની શોભા સુંદર છે.
- ૩) લક્ષ્મી પૂજા કરીને પુસ્તક વાંચે છે.
- ૪) યુધિષ્ઠિર નામનો રાજા થઈ ગયો હતો.
- ૫) ભર્તૃહરિની પત્નીનું નામ પિંગલા હતું.
- ૬) હું રોજ સવારે સમાચારપત્રો વાંચુ છું.
- ૭) હું તને પત્ર લખીશ.
- ૮) જ્યાં ન પહોંચે રવિ, ત્યાં પહોંચે કવિ.
- ૯) નવદંપતીનું જીવન સુખી બનો.
- ૧૦) હે પિતાજી, શું આજે તમે ફરવા જશો?

- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એકનો અનુવાદ કરો. ૧૦
(B) Translate any one of the following. 10

- ૧) અથ તત્ક્ષણાત્ કાકઃ કાકી ચ કનકસૂત્રં હારં વા ગૃહીતુમ્ પ્રસ્થિતૌ। તતઃ કાકી કશ્ચિત્ સરોવરં પ્રાપ્ય યાવત્ પશ્યતિ, તાવત્ સરોવરે એકઃ રાજપુત્રઃ સ્નાનમાચરિત। સરોવરસ્ય તીરે ચ સ વસ્ત્રાણિ આભૂષણાનિ ચ અત્યજત્। અથ સા વાયસી તેષુ આભૂષણેષુ કનકસૂત્રમેકમ્ આદાય સ્વગૃહમ્ અગચ્છત્। તમ્ દૃષ્ટ્વા રાજપુત્રસ્ય રક્ષકાઃ સત્વરમ્ અન્વગચ્છન્। કાકી અપિ સર્પસ્ય કાટેરે તત્ કનકસૂત્રમ્ પ્રક્ષિપ્ય સુદૂરમ્ અતિષ્ઠત્। અથ યાવત્ રાજપુત્રસ્ય રક્ષકાઃ તમ્ વૃક્ષમ્ સમાગચ્છત્ તાવત્ કૃયલ્લસર્પઃ પ્રસારિતભોગઃ તત્ર તિષ્ઠતિસ્મ। તતઃ તમ્ લગુડસ્યપ્રહારેણ હત્વા કનકસૂત્રમ્ આદાય – યથાભિલાષતમ્ સ્થાનમ્ અગચ્છન્। વાયસદમ્પતી અપિ તતઃ પરં સુખેન વસતઃ।
- ૨) કસ્મિંશ્ચિત્ અધિષ્ઠાને મિત્રશર્મા નામ બ્રાહ્મણઃ પ્રતિવસતિ સ્મ। સ કદાચિત્ યજમાનમ્ પશુમેકમ્ અયાચત્। યજમાનોઽપિ તસ્મૈ શાસ્ત્રોક્તમ્ પશુમેકમ્ અયચ્છત્। સ બ્રાહ્મણઃ તમ્ ઇતશ્ચ ગચ્છન્તમ્ વિજ્ઞાય સ્કન્ધે કૃત્વા સત્વરમ્ સ્વપુરમ્ પ્રસ્થિતઃ। માર્ગે ત્રયઃ ધૂર્તાઃ સમ્મુખાઃ બુભૂવુઃ। તે ચ તાદૃશમ્ પીવરમ્ પશુમ્ અવલોક્ય અકથયત્ – “અહો! પશ્યન્તુ પશોઃ સૌન્દર્યમ્। યદિ અયમ્ પશુઃ પ્રાપ્નોતિ ચેત્ વયમ્ ધન્યાઃ ભવિષ્યામઃ। તદેનમ્ પશ્ચયિત્વા પશુમાદાય ગચ્છામઃ। અથ તેષામ્ એકતમઃ વેષસ્ય પરિવર્તનમ્ કૃત્વા સંમુખઃ અભવત્ અવદત્ ચ – “ભો બ્રાહ્મણઃ કિમેવમ્ જન વિરુદ્ધમ્ કાર્યમ્ કરોષિ? યદેનમ્ અપવિત્રમ્ સારમેયમ્ વહસિ।” તતશ્ચ સઃ કોપાત્ અભિભૂતઃ અકથયત્ “અહો! કિમ્ અન્ધઃ ભવાન્? યત્ પશુમ્ સારમેયમ્ પ્રતિપાદયસિ।” સઃ અવદત્” – “બ્રહ્મન્, કોપઃ ત્વયા ન કાર્યઃ। યથેચ્છસિ તથા ગચ્છ” – ઇતિ।

- પ્રશ્ન-૨ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો અનુવાદ કરો. ૧૦
Q-2 (A) Translate any Two of the following: 10

- ૧) શત્રુઃ પતિપ્રવાદેન માત્રેવ હિતકામ્યયા।
આશીવિષ ઇવાઙ્કેન બાલે પરિઘૃતસ્ત્વયા।।
- ૨) ભવિતા રાઘવો રાજા રાઘવસ્ય ચ યઃ સુતઃ।
રાજવંશાત્ ભરતઃ કૈકેયિ પરિહાસ્યતે।।
- ૩) એવં પ્રવ્રાજિતશ્ચૈવ રામોઽરામો ભવિષ્યતિ।
ભરતશ્ચ હતામિત્રસ્તવ રાજા ભવિષ્યતિ।।
- ૪) અવધ્યો વધ્યતાં કો વા વધ્યઃ કો વા વિમુચ્યતામ્।
દરિદ્રઃ કો ભવત્વાઠયો દ્રવ્યવાન્ વાઽપ્યકિશ્ચનઃ।।

- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સ-સંદર્ભ સમજાવો. ૧૦
- (B) Explain any two of the following with reference to the context. 10
- ૧) શ્વઃ પુષ્પેણ જિતક્રોધં યૌવરાજ્યેન રાઘવમ્।
રાજા દશરથો રામમભિષેચયિતાનધમ્।।
 - ૨) સત્યસન્ધો મહાતેજા ધર્મજ્ઞઃ સુસમાહિતઃ।
વરં મમ દદાત્યેષ તન્મે શ્રુણ્વન્તુ દેવતાઃ।।
 - ૩) શૂન્યે ન ખલુ સુશ્રોણિ મયેદં સમુદાહતમ્।
કુરુ સાધુ પ્રસાદં મે બાલે સહદયા હ્યસિ।।
 - ૪) સુમન્ત રામં દ્રક્ષ્યામિ શીઘ્રમાનય સુન્દરમ્।
સ મન્યમાનઃ કલ્યાણં હૃદયેન નનન્દ ચ।

પ્રશ્ન-૩ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો અનુવાદ કરો. ૧૦

Q-3 (A) Translate any Two of the following: 10

- ૧) કેનાભ્યસૂયા પદકાઙ્ક્ષિણા તે નિતાન્તદીર્ઘૈર્જનિતા તપોભિઃ।
યાવદ્ભવત્યાહિતસાયકસ્ય મત્કાર્મુકસ્યાસ્ય નિદેશવર્તી।।
- ૨) સુરા સમભ્યર્થચિતાર એતે કાર્યં ત્રયાણામપિ વિષ્ટપાનામ્।
ચાપેન તે કર્મ ન ચાતિહિંસ્રમહો બતાસિ સ્પૃહણીયવીર્યઃ।।
- ૩) દદૌ રસાત્પઙ્કજરેણુર્ગાન્ધ ગજાય ગણ્ડૂષજલં કરેણુઃ।
અર્ધોપભુક્તેન બિસેન જાયાં સંભાવયામાસ રથાઙ્ગનામા।।
- ૪) વિવૃણ્વતી શૈલસુતાપિ ભાવભઙ્ગૈઃ સ્ફુરદ્બાલકદમ્બકલ્પૈઃ।
સાચીકૃતા ચારુતરેણ તસ્યૌ મુખેન પર્યસ્તવિલોચનેન્।।

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સ-સંદર્ભ સમજાવો. ૧૦

(B) Explain any Two of the following with reference to the context. 10

- ૧) કસ્યાર્થધર્મો પદ પીડયામિ સિન્ધોસ્તટાવોઘ ઇવ પ્રવૃદ્ધઃ।
- ૨) પ્રાયેણ સામગ્રવિધૌ ગુણાનાં પરાઙ્મુખી વિશ્વસૃજઃ પ્રવૃત્તિઃ।।
- ૩) સંમોહનં નામ ચ પુષ્પધન્વા ધનુષ્યમોઘં સમઘત્ત બાણમ્।
- ૪) તાવત્સ વહ્નિર્ભવનેત્રજન્મા ભસ્માવશેષં મદનં ચકાર।

પ્રશ્ન-૪ રામાયણનું 'વીરચરિતકાવ્ય' તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૨૦
Q-4 Evaluate Ramayana as a "Heroic Poem" 20

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૪ કાલિદાસના જીવન અને કવનનો પરિચય આપો. ૨૦
Q-4 Give the introduction of the life and literary works of Kalidas. 20

પ્રશ્ન-૫ ટૂંકનાંધ લખો. (ગમે તે બે) ૨૦
Q-5 Write critical notes. 20

- ૧) વાલ્મીકિનું જીવન
1) The life of Valmiki.
- ૨) રામનું પાત્ર
2) The character of Rama.
- ૩) કામદેવ-ઇન્દ્ર સંવાદ
3) The dialogue between Kamdeva and Indra
- ૪) વસંતઋતુનું વર્ણન
4) The description of spring.